

Van: Walter Brouwer
Verzonden: donderdag 2 mei 2024 16:56
Aan: Bestuurssecretariaat
Onderwerp: Lachgas-impasse: bodemprocedure tegen de Staat?

Categorieën:

Beste bestuurders,

Sinds lachgas per 1 januari 2023 verboden is, is ook het statiegeld op lachgascilinders vervallen. Sindsdien worden de 2-liter lachgascilinders gedumpt, veelal in de openbare ruimte en het restafval. In de afvalverwerkingscentrales, waar het restafval verbrand wordt, en in de inzamelvoertuigen ontploffen de cilinders. Dit zorgt voor grote schade aan materieel én groot risico voor de medewerkers. De kosten gepaard met het inzamelen en sorteren van de cilinders en het repareren van materieel, lopen inmiddels enorm op; we praten over tientallen miljoenen euro's. Het aantal cilinders dat gemeenten en afvalbedrijven vinden telt op, naar honderdduizenden verpakkingen per jaar. Zolang douane en politie dit laten gebeuren, kunnen gemeenten en bedrijven dweilen met de kraan open. Omdat de rest van Europa lachgas vooralsnog toestaat, is de wet makkelijk te omzeilen. Na meer dan een jaar overleg kreeg de afvalsector onlangs de deksel op de neus: zij ontvangt géén financiële tegemoetkoming voor de kosten rondom de lachgasproblematiek. Dit staat in een Kamerbrief en brief gericht aan brancheverenigingen NVRD en Vereniging Afvalbedrijven. Zij zijn verbijsterd over de ontwikkeling. Na een eerdere toezegging van de drie bewindspersonen voor financiële ondersteuning, is de afwijzing van concrete steun een zware tegenvaller.

Een potentieel structurele oplossing wordt al sinds augustus onderzocht door het kabinet. Zij doen onderzoek naar de ISO-normering van de cilinders. "Als de cilinders niet gecertificeerd zijn, dan zijn zij in heel Europa verboden ongeacht de inhoud", legt Henry Meijdam, bestuursvoorzitter van de NVRD, uit. "Nu laat de douane containers vol cilinders door als de eindbestemming buiten Nederland is. Als de verpakking echter niet voldoet aan de Europese ISO norm, moet de douane elke vracht cilinders in beslag nemen." De sector wacht al sinds augustus op het resultaat van dit onderzoek. "Je zou verwachten dat onze bewindslieden er alles aan doen om de instroom van honderdduizenden cilinders tegen te gaan. Dat de verpakking ondeugdelijk is, heb je in een dag vastgesteld. Toch doet het Rijk daar nu al negen maanden over." De organisaties dringen aan op een hoorzitting in de Tweede Kamer en een spoedoverleg met de verantwoordelijke bewindslieden ter voorkoming van verdere escalatie. Ze willen dat de Kamer wethouders en bedrijven aanhoort over de onhoudbaarheid van de dagelijkse praktijk.

Ondanks het feit dat de sector hoopt op een politiek-bestuurlijke oplossing, wil de NVRD ook een juridische weg onderzoeken. Is het mogelijk om juridisch af te dwingen dat politiek Den Haag de verantwoordelijkheid neemt om de gevolgen van de wetswijziging (ten minste financieel) te compenseren aan degenen, die zich hierdoor voor hogere kosten zien gesteld, namelijk de gemeenten en haar inzamelende bedrijven.

Concreet ligt de volgende vraag voor:

Kan het Avri-bestuur instemmen met de verkenning naar de oprichting van een stichting die zich ten doel stelt om een bodemprocedure te starten tegen de Staat om in relatie tot lachgas een financiële tegemoetkoming te eisen?

Basis voor die eis is de onvoorziene en hoge kosten die gemeenten al dan niet via hun publieke bedrijven maken voor het opruimen van wegwerp lachgascilinders in de openbare ruimte, het opslaan van grote aantallen, cilinders en het contracteren van verwerkers, het voorsorteren van restafval / andere stromen omdat de verwerker dit eist, kosten welke verwerkers bij gemeenten in rekening brengen voor schade, voorsorteren en kosten omdat stromen worden geweigerd. NIET: schade voor verwerkers. Die zaak is al in beweging gezet door HVC en AEB. Onze focus is wettelijke taak van gemeenten (openbare ruimte, inzameling). Om een bodemprocedure te financieren moeten we volgens de advocaten denken aan kosten rond de € 25.000-30.000. Uiteraard is een en ander afhankelijk van duur en complexiteit.

Het plan is om een stichting met elkaar op te richten via welke alle deelnemers gezamenlijk de kosten voor zo'n bodemprocedure delen. Hoe meer, hoe goedkoper dus. De verdeelsleutel moet in NVRD-verband nog worden bedacht – we kunnen a la de contributie denken aan huisaansluitingen, of we houden het simpel en zeggen elke organisatie is er een. Bij 30K aan kosten is dat bij 10 deelnemende NVRD leden dus 3K per lid. De aansturing van de advocaten kan het NVRD bureau op zich nemen, met wellicht de hulp van de bestaande expertgroep leden (indien die meedoen met de stichting).

Dit is een verkenning.

Als Avri nu stelt in principe mee te doen, is dat geen bindende toezegging. We weten veel nog niet. De aanpak via een stichting is ook voor de NVRD even nieuw en zoeken. Maar juist omdat het een procedure tegen de staat betreft, en jullie (Avri-)gemeenten zijn, is de verkenning erop gericht te inventariseren óf er principiële bereidheid is die stap te nemen en óf er ruimte is om deels mee te financieren. Daarmee overlegt de NVRD-directeur met het advocatenkantoor. Zij gaan een

verkenning doen op kansrijkheid, aanpak en planning. Dat wordt dan eerst weer voorgelegd – vinden we het dan nog steeds een goed idee? Zo ja, dan stelt de advocaat een dagvaarding op, en gaan we de Staat informeren wat we van plan zijn. Dan gaat de Staat daar weer op reageren, wil men het proces aan, of ontstaat er ruimte voor een ander gesprek? Stap voor stap bekijken we met elkaar wat wijsheid is. Geen zorgen dus dat er volgende week ineens een dagvaarding klaar ligt (ik weet inmiddels dat daar behoorlijk wat tijd in gaat zitten; de stichting moet überhaupt nog opgericht worden).

Ik hoor graag hoe u op bovenstaande vraag wenst te antwoorden.

Met vriendelijke groet,

Walter Brouwer
Algemeen directeur

Avri | Meersteeg 15 | Postbus 290 | 4190 CG Geldermalsen
(0345) 58 53 53 | info@avri.nl | www.avri.nl